

KALOJI NARAYANA RAO UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES

TELANGANA STATE, WARANGAL – 506 002

BAMS FIRST PROFESSIONAL DEGREE SUPPLEMENTARY EXAMINATIONS:

SEPTEMBER 2025

**SANSKRIT EVAM AYURVED ITIHASA
(SANSKRIT AND HISTORY OF AYURVEDA)**

PAPER–I

Time: 3 Hours

Max Marks: 100

Note: Answer all questions.

Give Diagrammatic representation wherever necessary with Black Ball point pen/ HB
Pencil / any dark colour Pencil.

Answer all the following Multiple Choice Questions:

20 X 1 = 20

1. इचु यशानां _____
a) मूर्धा b) तालु c) कण्ठः d) दन्ता
2. The Pratyahara of अण्
a) अ इ उ ण् b) ह ल् c) ह य व र ट् d) क प य्
3. Identify the 5th sutra
a) अण् b) हल् c) ह य व र ट् d) क प य्
4. एक मात्रा भवेत् _____
a) दीर्घ b) लुट् c) ह्रस्व d) व्यंजन
5. उदात्त, अनुदात्त are
a) आभ्यन्तर प्रयत्न b) बाह्यप्रयत्न c) तालव्य d) a & b
6. लोप means
a) दर्शनं b) अदर्शनं c) उदात्त d) स्वरितः
7. समाहारः _____
a) स्वरितः b) उदात्त c) अनुदात्त d) प्रत्याहार
8. प्रत्याहार means _____
a) संहिता b) संक्षिप्त रूपं c) संयोग d) लोप
9. परः सन्निकर्षः _____
a) संहिता b) संयोग c) प्रगृह्यम् d) उदात्तः
10. चतुर्थी विभक्ति is _____
a) अपादान b) संप्रदान c) कर्म d) करण
11. कति कारकाणि सन्ति _____
a) 8 b) 6 c) 7 d) 9
12. अधिकरणे _____
a) चतुर्थी b) सप्तमी c) षष्ठी d) पंचमी
13. वायुना यत्र नीयन्ते – अत्र किं कारकं अस्ति
a) करण कारकं b) कर्म कारकं c) अपादान कारकं d) कर्तृ कारकं
14. स्वाद्वम्ल – अत्र सन्धिर्नाम किं ?
a) दीर्घ सन्धि b) यण् सन्धि c) वृद्धि सन्धि d) गुण सन्धि

15. सूत्रं नाम किं ?

a) अल्पाक्षरम्, b) संयोगम्

c) उपधा

d) वृद्धि

16. दोष धातु मलाः अत्र समासः कः ?

a) द्विगु

b) द्वन्द्व

c) तत्पुरुष

d) अव्यय

17. कृत्वा अत्र कः प्रत्ययः ?

a) क्त्वा

b) ल्यप्

c) टाप्

d) क्त

18. पीत विष्मूत्रनेत्रत्वक् – अत्र विशेषण शब्दः कः

a) पीत्

b) विट्

c) मूत्र

d) नेत्र

19. त्रयो दोषाः समासतः – अत्र विशेष्य किं ?

a) तयो

b) दोषाः

c) समासतः

d) a & b

20. प्रगृह्यं नाम - --

a) ईदुदेद्विवचनम् b) अलोऽन्त्यादुपधा

c) हलन्त्यं

d) अकः सवर्णेदीर्घः

Write a short essay on the following:

8 X 5 = 40

21. अधोदत्तानां पदानां सन्धिं छित्वा वा योजयित्वा लिखत-

a) तत्राद्याः

b) विषयेष्वसतः

c) रसो + अपि

d) ऋतौ + ऋतौ

e) वातस्योपक्रमः

22. अधोदत्तानां पदानां विग्रहवाक्यं विलिख्य समास नाम लिखत -

a) अष्टांगं b) त्रिफला c) वातव्याधि d) परमादरः e) अनुरूपं

23. अधोदत्तैः अव्ययपदैः रिक्तस्थानं पूरयत- (एव, वा, न, च, अपि, यदि, अतः, इव, तथा, इति)

a) भोजनान्ते _____ किं पेयं?

b) वैद्यो _____ नारायणो हरिः।

c) यथा राजा _____ प्रजा।

d) रसो _____ श्लेश्मवत्

e) मम नाम श्यामः _____

24. शब्द रूपाणि लिखत -

a) द्वितीया विभक्ति- राम

b) चतुर्थी विभक्ति - दोष

c) षष्ठी विभक्ति - मनस्

d) पंचमी विभक्ति - आयुष्

e) सप्तमी विभक्ति- अस्थि

25. अधोदत्तान् उपसर्गान् स्ववाक्येषु योजयत -

a) प्र b) परा c) उप d) वि e) दुस्

26. स्ववाक्येषु योजयत-

a) श्रोतुम् b) परमः c) गच्छन् d) पठित्वा e) वैद्यः

27. धातुरूपाणि लिखत-

- a) कृधातोः-लट् ल कार प्रथमपुरुष
- b) दृश् धातोः- लट् ल कार प्रथमपुरुष
- c) पठ धातोः-लोट् ल कार उत्तमपुरुष
- d) गम् धातोः- लृट् लकार मध्यमपुरुष
- e) लिख् धातो - लिङ् कार उत्तमपुरुष

28. अधोदत्ते श्लोके रेखाङ्कितपदानां कारकसम्बन्धं विशदीकृत्य पदानाम् अर्थं लिखत-

न स्नानमाचरेत् भुक्त्वा नातुरो न महानिशि ।
न वासोभिः सहाजसं नाविज्ञाते जलाशये ॥

Write an essay on the following:

4 X 10 = 40

29. उचित शब्द रूपं विलिख्य वाक्ये योजयत -

- a) द्वितीयाविभक्तिः - नेत्र
- b) तृतीयाविभक्तिः - वैद्य
- c) पंचमीविभक्तिः - बला
- d) सप्तमीविभक्तिः - धमनी
- e) षष्ठीविभक्तिः - धातु

30. अधोदत्तेषु श्लोकेषु रेखाङ्कितानां पदानां विग्रहवाक्यं / समस्तपदं वा समास नाम्ना सह लिखत-

- a) शरीरचिन्तां निर्वर्त्य कृतशौचविधिस्ततः ।
- b) यदन्नं द्वेष्टि यदपि प्रार्थयेत् ॥
- c) शमं शीतोपसंहिताः ॥
- d) आहारनिद्राभयमैथुनं च ।
- e) क्षीणा नरा निष्करुणा भवन्ति ।

31. अधोदत्तेषु श्लोकेषु रेखाङ्कितानां सन्धि छित्वा वा योजयित्वा सन्धि सूत्रं च लिखत-

- a) अधो वातस्य रोधेन गुल्मोदावर्त रुक्कलमाः
- b) सर्वोषध क्षमे देहे
- c) रसाः स्वाद्वाम्ल लवण
- d) रसासृङ्गांस
- e) तेभ्योऽति विप्रकीर्णभ्यः

32. अधोदत्तस्य धातोः प्रत्ययरूपाणि लिखत-

- a) कृ + तव्यत्
- b) नम + शत्
- c) अस् (भू) + तुमुन्
- d) ईक्ष् + शानच्
- e) कृ + ल्युट् (करण)
